

حجت‌الاسلام حسین اکبری، نویسنده کتاب «دعاهای نهج‌البلاغه» از مناجات‌های امیر المؤمنین (علیه‌السلام) می‌گوید

شب رستگاری علی(علیه‌السلام)

۲

تولیت آستان قدس رضوی در دیدار روحانیون و ائمه جماعات:

روحانیون وارد میدان جهاد تبیین شوند

تولیت آستان قدس رضوی بر ضرورت ورود روحانیون به میدان جهاد تبیین برای دفاع از ارزش‌های دینی و انقلابی در برابر تحریف‌های دشمنان تأکید کرد.به گزارش آستان‌نیوز، حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مروی در دیدار روحانیون و ائمه محترم جماعات که در تالار ولایت حرم مطهر رضوی انجام شد، به تلاش‌ها و خدمات فرهنگی روحانیون در تبلیغ دین اشاره و اظهار کرد: روحانیون خادمان دین و شریعت و هدایتگران جامعه در مسیر احکام و ...

احمد مروی: روحانیون به میدان جهاد تبیین برای دفاع از ارزش‌های دینی و انقلابی در برابر تحریف‌های دشمنان تأکید کرد.

منبر مجازی

با خدا عهد کنید

آیت‌الله فاطمی‌نیا | حدیث داریم که این ماه را رمضان نامیدند به خاطر اینکه رمضان گناهان را می‌سوزاند، گناهان بندگان در این ماه بخشیده می‌شود.

حالا چیزی هم عرض کنم که وصل بشود به مسئله شب‌های قدر که این برای ما بسیار مهم است، خب اگر ما چند شب مانده به شب قدر به فکر شب قدر هستیم هنر نمی‌کنیم. آیت‌الله آمیرزا جواد آقای ملکی تبریزی می‌نویسد یک سال مانده به شب قدر به فکر شب قدر باشید، من نمی‌گویم که الان این جمله را می‌فهمم، ادعا ندارم اما آن قدر بگویم که در جوانی که این مطلب را دیدم خیال خامی داشتم، خیال می‌کردم که این مرد بزرگ می‌خواهد بگوید که یعنی آدم تقوی‌مش را نگاه کند آن شب مثلاً به خانه دوستش نرود، آن شب عروسی نرود، آن شب را ضایع نکند و از این حرف‌ها. بعد فهمیدم که نه مقصودش این نیست می‌خواهد بگوید در طول سال کاری نکنی که آن کار شب قدر بیاید جلو تو را بگیرد. اگر یک دلی شکستی و بدست نیاوردی، همین طور که سرگرم «بک یاللّٰه» هستی آن دل می‌آید و می‌گوید یواش برو... کجا میری!

حقّی را ضایع کردی هنوز جبران نکردی، پدر را خشمگین کردی، دل مادر را شکستی و هکذا... من گاهی اوقات این طور به دوستان عرض می‌کنم به خصوص در شب‌های قدر می‌گویم شما که الان نشسته‌اید رو به قبله می‌خواهید «بک یاللّٰه» بگویید، الان امکان بعضی از جبران‌ها نیست، در همین شب بلند بشوی بروی فلان شهرستان آن دل را بدست بیاوری یا آن پول را بدهی یا مثلاً حدود دو سه سال نماز قضا همین جا فی المجلس بجا بیاوری اینکه امکان ندارد، اما من به رفقا این طور می‌گویم، می‌گویم به خدا عرض کنید خدایا من با تو عهد می‌کنم که از اینجا آدمم بیرون در اولین فرصت و در اولین امکان این قدم‌ها را بردارم و تو به آن کرم بی‌پایان که داری کاری کن که امشب این‌ها مانع اجابت دعای من نشوند... یقین هم بدانی که ان‌شاءالله مؤثر است چون خدا از دل‌ها آگاه است، من یک

بنده‌ای هستم یک کارهایی کرده‌ام، خطاهایی کرده‌ام الان هم شب قدر است، می‌خواهم یک کاری بکنم خب اینجا دستم نمی‌رسد به بعضی از جبران‌ها، خدا کریم‌تر از این است که اینجا بیاورد با من تسویه حساب بکند، یک‌وقت هست بنده بی‌خیال است می‌گوید حالا امشب «بک یاللّٰه» را می‌گویم، احیا را نکه می‌داریم حالا آن هم اگر شد شد! اصلاً نمی‌داند قضیه چیست! اما یک وقت نه، با تمام وجود ناراحت است که این چه کارهایی بود من کردم، خدایا به من یک مهلتی بده جبران کنم، ناراحت است اصلاً، اگر حالتش این طور باشد در این ماه مبارک رمضان به خصوص در شب‌های قدر قطعاً پروردگار او را می‌بخشد و دعایش را مستجاب می‌کند.

درباره زندگی و زمانه ابراهیم‌میرزا صفوی و خدمات او به زائران و مجاوران

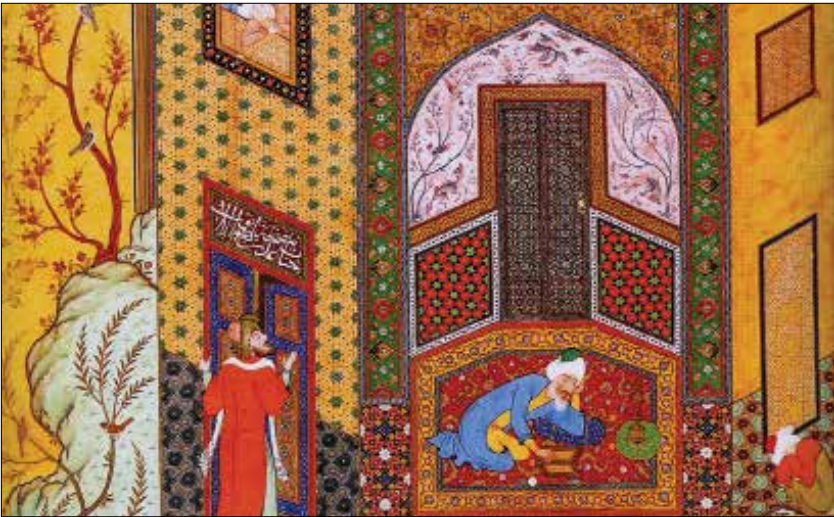
حاکم هنر پرور مشهدالرضا(علیه‌السلام)

در مشهد استقبال می‌کرد. ابراهیم‌میرزا در خطاطی از سبک میرعلی هروی پیروی می‌کرد و افزون بر فراگیری این هنر نزد استاد بنامی همچون مالک دیلمی، به جمع‌آوری آثار هنری میرعلی هروی علاقه داشت. کتابخانه‌ای بزرگ در مشهد ایجاد کرد که مورد استفاده اهل علم بود و در آن جمع بزرگی از خوشنویسان، نقاشان، تذهیب‌کاران، صحافان و تصویرسازان به تولید کتاب و آثار هنری و مرمت مکتوبات دوره‌های قبل اشتغال داشتند. به همین دلیل برخی معتقدند باید ابراهیم‌میرزا را بنیان‌گذار یا دست‌کم یکی از بانیان توسعه هنر کتاب‌سازی و صحافی در آستان قدس رضوی بدانیم. از میان دانشمندان و هنرمندانی که مورد لطف ابراهیم‌میرزا بودند، می‌توان به خواجه حسین ثنایی مشهدی، میرزاقلی هروی، مولانا مشرف حکاک، شعوری نیشابوری، مولانا عیشی، شیخ محمد سبزواری و عبدالله مُذَهَّب شیرازی اشاره کرد. همان طور که گفتیم، ابراهیم‌میرزا فرجام خوشی نداشت. او

عدالت‌گستری و رعیت‌پروری سرآمد دیگران بود، به حکومت مشهد سرافراز شد». افزون بر این، شاه طهماسب دختر بزرگ خود را هم به عقد برادرزاده درآورد که البته این ازدواج با میل و علاقه دختر و پسر انجام گرفت.

■ **حاکم باکفایت**

ابراهیم‌میرزا در اسفندماه سال ۹۳۴ خورشیدی عازم مشهد شد و در فروردین ماه سال بعد به مشهد رسید و به زیارت امام رضا(ع) رفت. او رسیدگی به امور را با وجود کمی سن، از همان ابتدای ورودش به شهر شروع کرد. ابراهیم‌میرزا سه روز در هفته را برای رسیدگی به امور زائران و مجاوران به ویژه نیازمندان، درماندگان و در راه ماندگان اختصاص داد. به حرم رضوی می‌رفت، در گوشه‌ای از رواق دارالسیاده می‌نشست و به صحبت‌های مردم گوش می‌داد و حتی الامکان کمکشان می‌کرد و در همان حال به

کارهای حکومتی‌اش هم می‌رسید. این دسترسی عمومی به حاکم، اسباب امنیت و رونق عمرانی و اقتصادی شهر را فراهم آورد. ابراهیم‌میرزا در دوران حکومتش، دو بار تهاجم سنگین ازبکان را دفع کرد. او در اوقات فراغت، تقریباً دو روز در هفته، به امور هنری اشتغال داشت و هم‌صحبت دانشمندان و هنرمندان بود، به فعالیت‌های هنری می‌پرداخت، نقاشی و خطاطی می‌کرد و از حضور استادان این فنون

محمدحسین نیکبخت | مشهد در دوره صفویه رو به آبادانی گذاشت و فعالیت‌های عمرانی متعددی نیز در حرم رضوی انجام گرفت. با این حال در این دوره هم حاکمان خوب و بد وجود داشت؛ برخی از آن‌ها اهل

خدمت بودند و برخی دیگر اهل ستم. ابراهیم‌میرزا صفوی یکی از حاکمان خوشنام این دوره است که به دلیل توجه به امور زائران و مجاوران و همچنین اهتمام به حمایت از هنرمندان و تشویق تولید آثار هنری، نامی خوش در تاریخ مشهد و آستان قدس به یادگار گذاشته است و کارهای خیر او هیچ گاه از حافظه تاریخی مشهدالرضا(ع) پاک نخواهد شد.

■ **سرافراز به خدمت در آستان قدس**

ابراهیم‌میرزا نوه شاه اسماعیل صفوی، بنیان‌گذار حکومت صفویه در ایران بود. پدرش را خیلی زود از دست داد و وظیفه تربیت او بر عهده عمه‌اش سلطانم بیگم، از بانوان نیکوکار و خیر دوره صفوی گذاشته شد و او هم الحق در تربیت ابراهیم‌میرزا سنگ تمام گذاشت و جوانی متدین، آداب‌دان و هنردوست تربیت کرد که از نظر رفتاری با دیگر شاهزادگان لوس و خوشگذران صفوی، تفاوت‌های فراوانی داشت. ابراهیم‌میرزا در فن بیان بسیار توانا بود؛ مطالعات گسترده‌ای در علوم زمان خودش مانند صرف و نحو، منطق، معانی و بیان، اصول، علم رجال، تاریخ، علم انساب، قرائت قرآن، نجوم، حساب و هندسه و نقاشی انجام داد و به همین دلیل سخت مورد توجه شاه طهماسب یکم صفوی قرار گرفت. او برادرزاده‌اش را گرمی داشت و برایش استادان و معلمان توانمند تعیین کرد. پیشرفت ابراهیم‌میرزا در تمامی عرصه‌ها آن قدر زیاد بود که از ۱۴سالگی به وی منصب و مسئولیت‌های متعدد و مهم محول می‌شد و همین توانمندی سبب شد وی در ۱۶سالگی به عنوان حاکم شهر مشهد برگزیده و اداره امور ایالت خراسان به او سپرده شود. حسن بیگ روملو در «احسن‌التواریخ» می‌نویسد شاه طهماسب پس از عزل «حسن سلطان روملو»، حاکم مشهدالرضا(ع) به دلیل بی‌کفایتی، در نظر داشت شخصی را به جای وی بگمارد که «عارف به معارف آن حضرت (امام رضا(ع)) و عالم به قدر و منزلت این سعادت باشد و چون شاهزاده ابراهیم‌میرزا بیشتر از بقیه شاهزادگان در نیک‌خلقی کوشیده بود و در

اوقات

ویژه فرهنگ و معارف رضوی
سال دوم | ویژه نامه ۳۱۸ |

تگاهی به ترجمه و تفسیر نهج‌البلاغه اثر علامه محمدتقی جعفری

شرحی با محوریت رسالت انسانی و شخصیت علی (علیه‌السلام)

از سوی بنیاد فرهنگی رضوی برگزار می‌شود

ویژه‌برنامه «شب‌های بندگی»

پاسخ به تمام نیازهای فردی و اجتماعی در ادوار مختلف زندگی بشر

چرا باید نهج‌البلاغه را بخوانیم؟

شب شعرگرمی‌داشت یاد و خاطره شهیدان محمد اصلاتی و محمدصادق دارایی بر گز او شد

چند بیت «زیارت سرخ»

خبر

فعالیت ۳۰ پایگاه سیار سلامت همزمان با شب‌های قدر

سرپرست معاونت درمان مؤسسه درمانی آستان قدس رضوی از ارائه خدمات پزشکی به زائران و مجاوران در شب‌های قدر خبر داد.

سیدمهدی موسوی‌نژاد در گفت‌وگو با آستان‌نیوز گفته است: با توجه به حضور پرشور زائران و مجاوران

در مراسم پرفیض شب‌های قدر، علاوه بر ۶ پایگاه ثابت فوریت‌های پزشکی، ۳۰ پایگاه سیار سلامت نیز در گوشه و کنار اماکن متبرکه رضوی آماده خدمات‌رسانی به بیماران اورژانسی است.

در هر پایگاه سلامت تیمی متشکل از چهار نیروی امدادگر هلال احمر، یک نیروی فوریت‌های پزشکی این مؤسسه و یک نیروی صندلی چرخدار اداره امور تسهیلات زائران حرم مطهر رضوی حضور دارند.

سه پایگاه ثابت فوریت‌های پزشکی حرم مطهر رضوی هم در صحن جمهوری اسلامی، باب‌الرضا(ع) و صحن امام حسن مجتبی‌(ع) با حضور تیم کامل پزشکی و تجهیزات لازم برای انجام خدمات اورژانسی و احیای قلبی - تنفسی بیماران به عنوان پایگاه‌های مرکزی اورژانس حرم مطهر به زائران و مجاوران خدمات‌رسانی کرده و می‌کنند. ۱۷ دستگاه آمبولانس هم با همکاری اورژانس ۱۱۵، هلال احمر و مؤسسه درمانی آستان قدس رضوی مانند شب نوزدهم، در شب‌های بیست و یکم و بیست و سوم ماه رمضان در صحن و سرای رضوی آماده‌باش هستند. دارالشفای امام(ع) نیز با تقویت نیرو در بخش‌های مختلف ارائه خدمات شبانه‌روزی به بیماران است و حتی دو بخش آزمایشگاه و رادیولوژی دارالشفای امام(ع) نیز در شب‌های قدر فعال هستند.

روحا

شرح دعای روز نوزدهم

برکت ماه رمضان

حجت‌الاسلام دکتر خیاط | اللّٰهُمَّ وَفِّرْ فِيهِ حَظِّي مِنْ تَرْكَاتِهِ، وَ سَهِّلْ سَبِيلِي إِلَى حَيِّرَاتِهِ، وَ لَا تَحْزِمْنِي قُبُولَ حَسَنَاتِهِ، يَا هَادِيَا إِلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ.

روزه‌داران در روز نوزدهم رمضان از خدای سبحان سه درخواست دارند؛ نخست آنکه در این روز بهره و حظ فراوان از برکات ماه رمضان نصیب آن‌ها شود.

برکت به چه گویند؟ برکت عبارت است از اینکه انسان عمل خوبی را انجام بدهد که در آن آثار فراوانی باشد. نسبت به مال، فرزند، شغل، زمان و مکان هم این عنوان

به کار می‌رود مثلاً می‌گویند فلانی عمر بابرکتی داشته! دقت کنیم شاید عمرش نسبت به یک فردی دیگر کمتر هم باشد مثلاً شیخ بهایی را در نظر بگیریم با یک نفر دیگر که ۷۰سال عمر کرده از نظر زمانی یکسان است اما تأثیرگذاری آن قابل مقایسه نیست. در همین ماه رمضان با آن برکت، باز یک قطعه زمانی به نام شب قدر قرار دادند که «... لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ...» این شب قدر از هزار ماه بهتر است... از این رو می‌گویند رمضان بابرکت است. برای بهره بیشتر و دریافت

برکات این ماه باید موانع برکت را برطرف کنیم و زمان را قدر بدانیم و مشغول کار خیر باشیم. در دومین فرزاز می‌خواهیم مسیر و راه ما به سوی خیرات را هموار کند؛ خیرات چیست؟ هر عمل نیک در این ماه خیر است. نفس روزه به معنای واقعی، افطاری، صله رحم، تلاوت قرآن و هر عمل نیکی که با نیت خالص انجام شود خیر است. اطعام فقرا و مساکین، ترجم بر یتیم، دست‌گیری از نیازمند، توبه، سحرخیزی، دعا و مناجات همه از خیرات محسوب

می‌شوند. سومین درخواست این است که ما را از پذیرفته شدن حسنات محروم نکن! توفیق انجام عمل خیر یک چیز است اما قبولی آن عمل از طرف خدا یک مقوله دیگر. حتی پیامبران و بزرگان هم دغدغه قبولی اعمالشان را داشتند. حضرت ابراهیم(ع) و اسماعیل(ع) که مشغول ساخت خانه خدا بودند در آن زمان از خدا قبولی این عمل را درخواست می‌کردند. حجم کار مهم نیست قبولی و پذیرش آن از سوی خدا مهم است. معیار قبولی عمل تقواست شرط تقوا هم اخلاص است.